

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Pardubicích rozhodl předsedkyní senátu Mgr. Jitkou Novákovou jako samosoudkyní ve věci **žalobce: XXX, nar. XXX**, bytem XXX, zast. Mgr. Jaroslavem Mezníkem, advokátem se sídlem Brno, Údolní 11, proti **žalované: ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB**, Masarykovo náměstí čp. 1458, Pardubice, zast. JUDr. Luděkem Krajhanzlem, advokátem se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 859/22, o **zaplacení 9.050.000,- Kč**,

t a k t o:

- I. **Návrh žalobce, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobci částku ve výši 9.050.000,- Kč, a to 40.000,- Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % p.a. od 7. 8. 2015 do zaplacení úhradou k rukám žalobce a 5.460.000,- Kč úhradou k rukám XXX, nar. XXX, bytem XXX a 3.550.000,- Kč úhradou k rukám XXX, nar. XXX, bytem XXX, do tří dnů od nabytí právní moci rozsudku, se zamítá.**
- II. **Návrh žalobce, aby žalovaná byla povinna zprostit žalobce dluhu vůči XXX, nar. XXX, bytem XXX, ve výši 5.460.000,- Kč úhradou částky ve výši 5.460.000,- Kč k rukám XXX, nar. XXX, bytem XXX do tří dnů od nabytí právní moci rozsudku, se zamítá.**
- III. **Návrh žalobce, aby žalovaná byla povinna zprostit žalobce dluhu vůči XXX, nar. XXX, bytem XXX ve výši 3.550.000,- Kč, a to úhradou částky ve výši 3.550.000,- Kč k rukám XXX, nar. XXX, bytem XXX, a to do tří dnů od nabytí právní moci rozsudku, se zamítá.**
- IV. **Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 40.000,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % p.a. od 7. 8. 2015 do zaplacení, a to do tří dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.**

- V. Žalovaná je povinna uhradit za žalobce poškozenému XXX, nar. XXX, bytem XXX, způsobenou újmu usmrcením ve výši 5.460.000,- Kč, a to do tří dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.
- VI. Žalovaná je povinna uhradit za žalobce poškozené XXX, nar. XXX, bytem XXX, způsobenou újmu usmrcením ve výši 3.550.000,- Kč, a to do tří dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.
- VII. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náhradu nákladů řízení 411.537,- Kč k rukám Mgr. Jaroslava Mezníka, a to do tří dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.
- VIII. Žalovaná je povinna nahradit České republice na účet Okresního soudu v Pardubicích 452.500,- Kč, a to do tří dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se proti žalované domáhal – po připuštění změny žaloby - aby žalované:

a/ byla uložena povinnost zaplatit mu 9.050.000,- Kč s příslušenstvím, a to 40.000,- Kč společně se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % p.a. od 7. 8. 2015 do zaplacení úhradou k rukám žalobce a 5.460.000,- Kč úhradou k rukám XXX a 3.550.000,- Kč úhradou k rukám XXX, případně pokud takové rozhodnutí není možné,

b/ žalovaná byla povinna zprostit žalobce dluhu vůči XXX, ve výši 5.460.000,- Kč úhradou částky ve výši 5.460.000,- Kč k rukám XXX., a vůči XXX ve výši 3.550.000,- Kč, a to úhradou částky ve výši 3.550.000,- Kč k rukám XXX, případně pokud takové rozhodnutí není možné,

c/ byla uložena povinnost zaplatit žalobci částku 40.000,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % p.a. od 7. 8. 2015 do zaplacení, dále povinnost uhradit za žalobce poškozenému XXX způsobenou újmu usmrcením ve výši 5.460.000,- Kč a povinnost uhradit za žalobce poškozené XXX, způsobenou újmu usmrcením ve výši 3.550.000,- Kč.

Žalobce v rámci svých žalobních tvrzení uvedl, že způsobil dne XXX jako řidič vozidla tov.zn. XXX dopravní nehodu, při které byl usmrcen chodce XXX. Za tuto nehodu byl žalobce dne 22.4.2015 pravomocně odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Hodoníně č.j. 2 T 30/2015-271. V rámci adhezního řízení byly poškozeným přiznány jimi uplatněné nároky nemajetkové újmy, a to pozůstalému XXX částka 6.000.000,- Kč a pozůstalé XXX částka 4.000.000,- Kč. Sám žalobce plnil poškozenému XXX z vlastních finančních prostředků částku 40.000,- Kč. Žalovaná z jeho povinného ručení doposud plnila na nemajetkovou újmu XXX částkou 500.000,- Kč, XXX částkou 450.000,- Kč. Žalobce měl s žalovanou dne 24.9.2013 sjednáno smlouvou č. XXX komplexní pojištění vozidla XXX. Pojistnou událost žalované oznámil, v průběhu šetření pojistné události postupoval v souladu s pokyny žalované. Žalovaná však další částky pojistného odmítla plnit a označila je za nelikvidní.

Žalovaná navrhl zamítnutí žaloby v celém rozsahu, neboť:

1/ není dána její pasivní legitimace,

2/ žalobce nepostupoval v souladu s ust. § 8 zák. č. 168/1999 Sb., když žalovanou neinformoval neprodleně nejen o zahájení či konečném výsledku, ale i o průběhu trestního řízení vedeného v souvislosti se škodnou událostí,

3/ žalobce může uplatňovat pouze nárok na pojistné plnění, nikoliv nárok na náhradu škody,

4/ sami pozůstalí poškození vůči žalované žádné nároky neuplatnili,
5/ žalovaná nebyla účastníkem trestního řízení před Okresním soudem v Hodoníně,
6/ z rozsudku Okresního soudu v Hodoníně neplynou pro žalovanou žádné povinnosti, tyto svědčí pouze žalobci, uvedený rozsudek není pro žalovanou žádným způsobem závazný,
7/ žalobce není k podání žaloby aktivně legitimován,
8/ konkrétní částky náhrady nemajetkové újmy přiznané pozůstalým poškozeným proti žalobci jsou zcela excesivní, právně nesprávné a neodpovídající, žalovaná pojistné plnění pozůstalým poškozeným ve výši odpovídající zák. č. 168/1999 Sb. a o.z. vyplatila,
Pokud se žalobce svými třemi alternativními petity domáhá: nejprve, aby žalovaná byla zavázána plnit přímo žalobci, není proto žádný důvod, žalobce vůči žalované nemá žádný nárok, což nelze zhojit ani dodatkem, že tato částka má být plněna k rukám pozůstalých poškozených – což je pouhým místem plnění, pokud žalobce požaduje, aby jej žalovaná zprostita dluhu s poukazem na ust. § 2952 o.z. je tento požadavek opět mimo rámec práva, pokud by bylo vyhověno poslednímu petitu, soud by rozhodl o plnění ve prospěch třetí osoby, která není účastníkem tohoto řízení a ani jím být nechce, přičemž uplatnění nároku ve prospěch třetí osoby, která není účastníkem řízení, je nepřipustné.

Mezi účastníky bylo nesporné, že:

- dne 24. 9. 2013 bylo mezi účastníky uzavřeno povinné ručení, jehož předmětem bylo vozidlo žalobce XXX,
- dne XXX žalobce s předmětným vozidlem způsobil dopravní nehodu s následkem usmrcení chodce XXX,
- dne 22. 4. 2015 byl žalobce uznán vinným spácháním trestného činu, kdy zároveň v rámci trestního řízení byla poškozeným XXX přiznána náhrada nemajetkové újmy ve výši 6.000.000,- a 4.000.000,- Kč,
- žalovaná plnila XXX částkou 500.000,- Kč a XXX částkou 450.000,- Kč a Všeobecné zdravotní pojišťovně,
- žalobce XXX na náhradu nemajetkové újmy uhradil částku 40.000,- Kč.

Mezi účastníky zůstávalo sporná otázka legitimace, a to jak aktivní tak pasivní, výše pojistného plnění.

Na základě provedeného dokazování soud zjistil následující skutkový stav:

Pojistnou smlouvou č. XXX ze dne 24.9.2013, Všeobecnými pojistnými podmínkami pro pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (dále jen VPP OPV 2008), Doplňkovými pojistnými podmínkami komplexní pojištění vozidla – naše auto (dále jen DPP KPV 2011) měl soud prokázáno, že mezi účastníky byla uzavřena pojistná smlouva s počátkem pojištění od 11.11.2013 na dobu neurčitou, předmětem pojištění byl automobil tovární značky XXX, a to pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla s limitem pojistného plnění škoda na zdraví 44.000.000,- Kč, škoda na věcech a ušlém zisku 35.000.000,- Kč – jako nejvyšší hranice plnění pojistitele v rámci jedné škodné události (část C čl. I. bod 1 písm. a) DPP KPV 2011. Součástí pojistné smlouvy se staly VPP OPV 2008 a DPP KPV 2011. Dle čl. 2 VPP OPV 2008 Rozsah pojištění odpovědnosti, pojistná událost bod 1, 4, 5 se pojištění odpovědnosti sjednává pro případ právním předpisem stanovené odpovědnosti pojištěného za škodu způsobenou jinému (dále jen poškozený) provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě, pokud pojištěný za tuto škodu podle platných právních předpisů odpovídá a pokud ke škodné události došlo v době trvání pojištění odpovědnosti. Nestanoví-li zákon jinak, má pojištěný právo, aby pojistitel za něj uhradil v rozsahu a ve výši podle občanského zákoníku poškozenému mimo jiné způsobenou škodu na zdraví nebo usmrcením. Pojistnou událostí je nahodilá událost specifikovaná v odst. 1, se kterou je spojen

vznik povinnosti pojistitele plnit. Dnem vzniku pojistné události je den vzniku povinnosti pojištěného nahradit škodu způsobenou provozem vozidla, pokud jsou současně splněny podmínky, za kterých je pojistitel povinen plnit. Rozhoduje-li o náhradě této škody oprávněný orgán, je dnem vzniku pojistné události den, kdy nabylo rozhodnutí tohoto orgánu právní moci. Dle čl. 4 VPP OPV 2008 Výluky z pojištění odpovědnosti písm. d) pojistitel nehradí škodu, kterou pojištěný uhradil nebo se zavázal uhradit nad rámec stanovený právními předpisy nebo nad rámec pravomocného rozhodnutí orgánu příslušného k rozhodnutí o náhradě škody. Dle čl. 5 bod 1 VPP OPV 2008 pojištění odpovědnosti vzniká na základě pojistné smlouvy. Dle čl. 6 VPP OPV 2008 se pojištění odpovědnosti vztahuje na škodnou událost, ke které došlo na území České republiky. Dle čl. 8 bod 1, 2 VPP OPV 2008 je pojištěný povinen bez zbytečného odkladu písemně oznámit pojistiteli, že došlo k pojistné události s uvedením skutkového stavu týkajícího se této události, předložit k tomu příslušné doklady a v průběhu šetření škodné události postupovat v souladu s pokyny pojistitele. Pojištěný je povinen pojistiteli bez zbytečného odkladu sdělit, že: a) proti němu bylo uplatněno právo na náhradu škody a vyjádřit se k požadované náhradě škody a její výši, b) v souvislosti se škodnou událostí bylo zahájeno správní nebo trestní řízení a neprodleně informovat pojistitele o jeho průběhu a výsledku, c) poškozeným bylo uplatněno právo na náhradu škody u soudu nebo jiného příslušného orgánu, pokud se o této skutečnosti dozví. Dle čl. 11 VPP OPV 2008 poškozený má v souladu se zákonem uplatnit svůj nárok na plnění přímo u pojistitele, plnění je splatné do patnácti dnů jakmile pojistitel skončil šetření nutné k zjištění rozsahu jeho povinnosti plnit, nebo jakmile pojistitel obdržel pravomocné rozhodnutí soudu o své povinnosti poskytnout plnění. Pojistitel je povinen provést šetření škodné události bez zbytečného odkladu. Ve lhůtě do tří měsíců ode dne kdy bylo oprávněnou osobou uplatněno právo na plnění z pojištění odpovědnosti, je pojistitel povinen ukončit šetření pojistné události a sdělit poškozenému výši pojistného plnění, jestliže nebyla zpochybněna povinnost pojistitele plnit z pojištění odpovědnosti a nároky poškozeného byly prokázány, nebo podat poškozenému písemné vysvětlení k těm jím uplatněným nárokům, které byly pojistitelem zamítnuty, nebo u kterých bylo plnění pojistitele sníženo anebo u kterých nebylo možno ve stanovené lhůtě ukončit šetření. Dle čl. 17 VPP OPV 2008 je pojištěným ten, na jehož odpovědnost za škodu způsobenou provozem vozidla se pojištění odpovědnosti vztahuje, poškozeným je ten, jemuž byla provozem vozidla způsobena škoda a má právo na její náhradu. Provozem vozidla jsou zejména všechny úkony prováděné bezprostředně před jízdou, jízda, úkony prováděné po skončení jízdy a úkony potřebné k údržbě vozidla. Pojistnou událostí je skutečnost, se kterou je spojen vznik povinnosti pojistitele uhradit za pojištěného škodu způsobenou provozem vozidla.

SMS zprávou ze dne 9.6.2014 měl soud prokázáno, že žalovaná potvrdila žalobci přijetí hlášení události ze dne XXX s tím, že hlášení bylo přiděleno evidenční číslo XXX.

Dopisy ze dne 3.12.2014 spolu s podacími lístky měl soud prokázáno, že žalobce VZP ČR a žalované oznámil, že dne XXX došlo k dopravní nehodě, při které došlo ke smrtelnému zranění XXX, na základě šetření Policie ČR, územního odboru Hodonín, se jako poškození přihlásili XXX, XXX a VZP ČR. Vzhledem k okolnostem šetření žalobce souhlasí s majetkovým vyrovnáním pro výše uvedené poškození.

Internetovou prezentací žalované bylo prokázáno, že avizuje povinné ručení na trhu s textem: „Čím levnější povinné ručení máte, tím spíš vám hrozí, že ho platíte zbytečně. Od statisícového doplatku za servis (nebo milionového zdravotní pojišťovně) vás může ochránit pár korun měsíčně navíc. 84 tisíc dopravních nehod se v Česku stane za jediný rok. A co když to neodnesou jen plechy? 10.051.200,- Kč je podle pokynu soudů aktuální újma při usmrcení

člověka. Pořídte si povinné ručení, které funguje. U povinného ručení byste měli kromě ceny porovnávat i jeho kvalitu.“

Rozsudkem Okresního soudu v Hodoníně č.j. 2 T 30/2015-271 ze dne 22.4.2015 měl soud prokázáno, že žalobce byl shledán vinným, že dne XXX v obci XXX jako řidič svého osobního motorového vozidla tovární značky XXX při průjezdu křižovatkou se plně nevěnoval řízení vozidla a nesledoval dostatečně situaci v silničním provozu, nedbal zvýšené opatrnosti zejména vůči nezl. dětem a nepřizpůsobil rychlost své jízdy zvýšenému počtu chodců, zejména z řad nezl. dětí, pohybujících se v bezprostřední blízkosti křižovatky, přičemž pravou přední částí vozidla narazil do levého boku chodce XXX, přecházejícího po přechodu pro chodce, čímž spáchal přečin usmrcení z nedbalosti dle § 143 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku, za což byl odsouzen k trestu domácího vězení v trvání dvou let, byl mu uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech druhů motorových vozidel na dobu šesti let a dle § 228 odst. 1 trestního řádu mu bylo uložena povinnost uhradit poškozeným XXX, nar. XXX, částku 6.000.000,- Kč a XXX, nar. XXX, částku 4.000.000,- Kč a oběma poškozeným náklady právního zastoupení. Z odůvodnění tohoto rozsudku vyplývá, že poškozený XXX. Soud shledal jimi uplatněné nároky na náhradu nemajetkové újmy jako oprávněné, neboť v případě obou poškozených se jedná o zcela zásadní dopad do osobního života, s neodčinitelným následkem v podobě ztráty XXX. Byly splněny dle občanského zákoníku podmínky pro uplatnění finanční satisfakce za újmu spočívající v zásahu do osobnostních práv v důsledku smrti blízké osoby. XXX

E-mailovou korespondencí mezi účastníky měl soud prokázáno, že dne 9.6.2014 žalovaná žalobci oznámila, že zahájila šetření pojistné události ze dne XXX, žalobce žádají o dodání níže uvedených dokladů, které jsou nezbytné pro vyčíslení pojistného plnění, a to: konečného rozhodnutí soudu nebo jiného správního orgánu (až bude učiněno) v souvislosti s touto dopravní nehodou s doložkou nabytí právní moci, a to elektronickou formou. Dne 3.11.2014 žalobce žalované zaslal doklady k pojistné události. Dne 10.6.2015 byl žalobce žalovanou informován o tom, že žalovaná uhradila na výzvu zdravotní pojišťovny náklady léčení ve výši 159.608,- Kč. Dále žalovaná potvrdila, že obdržela výzvu k úhradě nemajetkové újmy od právního zástupce JUDr. Drobečka včetně rozsudku Okresního soudu v Hodoníně, které jim žalobce zaslal dne 8.6.2015 e-mailem. Žalovaná konstatuje, že přiznanou výši odškodnění pro XXX a XXX ve výši 6.000.000,- Kč a 4.000.000,- Kč neuhradí, neboť nebylo rozhodnuto o nároku poškozeného na pojistné plnění vůči žalované, ale jen vůči žalobci, žalovaná nebyla účastníkem trestního řízení, není tak pro ni rozhodnutí o náhradě škody učiněné v tomto trestním řízení jakýmkoliv způsobem závazné, přičemž poukázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22Cdo 311/2001 a 25Cdo 800/2008 s tím, že je žalovaná připravena uhradit pojistné plnění za nemajetkovou újmu XXX ve výši 500.000,- Kč a XXX ve výši 450.000,- Kč. Dne 15.6.2015 právní zástupce žalobce žalovanou informoval o převzetí právního zastoupení s tím, že žalobce je nucen požadovat, aby žalovaná plnila nejen plnění přisouzené poškozeným XXX a XXX ale také náhradu nákladů exekučního řízení, neboť dle sdělení zástupce poškozených byl již dán pokyn k exekučnímu vymáhání předmětného nároku. Pokud žalovaná nezmění svůj náhled, bude žalobce nucen se domáhat plnění u soudu. Dne 19.6.2015 právní zástupce žalobce žalovanou urgoval o vyjádření. Dne 25.6.2015 žalovaná právnímu zástupci žalobce sdělila, že její stanovisko ke škodní události zůstává neměnné a pozůstalým XXX a XXX poukazuje oprávněnou a neexcesivní výši pojistného plnění v částce 500.000,- Kč a 450.000,- Kč. Dne 1.7.2015 právní zástupce žalobce žalovanou opětovně vyzval k vyplacení plnění přiznané poškozeným nezávislým soudem. Dne 10.7.2015 žalovaná žalobci sdělila, že si žalovaná stojí za svým dosavadním názorem a je připravena vést soudní spor. Téhož dne právní zástupce žalobce

žalované sdělil, že doposud žalovaná plnila z pojistné události toliko 9,5 % soudem určené náhrady škody a žalovaná nedodržela zákonnou lhůtu ve smyslu ust. § 9 zákona č. 168/1999.

Dopisem ze dne 27.10.2014 bylo prokázáno, že žalovaná žalobci sdělila, že je pojištěný povinen bez zbytečného odkladu písemně sdělit, že: a) proti němu bylo uplatněno právo na náhradu škody a vyjádřit se k požadované náhradě škody a její výši, b) v souvislosti se škodnou událostí bylo zahájeno správní nebo trestní řízení a pojistitele neprodleně informovat o jeho průběhu a výsledku, c) poškozeným bylo uplatněno právo na náhradu škody u soudu nebo u jiného příslušného orgánu, pokud se o této souvislosti dozví. V této souvislosti žalovaná žalobce žádala o zaslání obdržené soudní obsílky, nebo jiných důležitých písemností, např. předvolání nebo rozhodnutí v trestním a přestupkovém řízení s tím, že pojistitel má proti pojištěnému právo na náhradu toho, co za něho plnil, jestliže prokáže, že pojištěný nesplnil výše uvedené povinnosti a v důsledku toho byla ztížena možnost řádného šetření pojistitele.

Usnesením ze dne 16.10.2014 Policie ČR, oddělení obecné kriminality, Hodonín měl soud prokázáno, že dle ust. § 160 odst. 1 tr. řádu bylo zahájeno trestní stíhání žalobce jako obviněného ze spáchání přečinu usmrcení z nedbalosti, kterého se měl dopustit dne XXX jako řidič vozidla. Dopisem ze dne 21.10.2014 měl soud prokázáno, že policií bylo zástupci žalobce jako obviněného a zástupci poškozených sděleno, že se dne 31.10.2014 uskuteční výslech žalobce jako obviněného. Dopisem ze dne 18.11.2014 měl soud prokázáno, že právní zástupce poškozených v rámci trestního řízení uplatnil právo na náhradu škody za způsobenou nemajetkovou újmu ve výši 6.000.000,- Kč pro XXX a 4.000.000,- Kč pro XXX. Dopisy žalované ze dne 26.8.2014 měl soud prokázáno, že Policii ČR, územní odbor Hodonín k jejich žádosti zaslala informace a podklady k pojistné události ze dne 6.6.2014 s tím, že pojistná událost byla žalobcem dne 9.6.2014 nahlášena a žádné pojistné plnění dosud nebylo vyplaceno.

Protokolem o výslechu obviněného ze dne 31.10.2014 sepsaného Policií ČR, oddělení obecné kriminality, Hodonín, měl soud prokázáno, že žalobce při svém výslechu jako obviněný uvedl, že ihned po nehodě věc oznámil žalované, u níž má vozidlo pojištěno z odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a předpokládá, že veškerá škoda bude poškozeným uhrazena ze strany této pojišťovny.

Oznámením o likvidaci pojistné události ze dne 10.6. a 16.6.2015 měl soud prokázáno, že žalovaná k pojistné události ze dne XXX žalobci sdělila, že ukončila šetření pojistné události a vyplatila VZP částku 159.680,- Kč, XXX částku 500.000,- Kč a XXX 450.000,- Kč.

Usnesením Exekutorského úřadu Břeclav, č.j. 123 EX 335/15-10 ze dne 5.10.2015 měl soud prokázáno, že k návrhu oprávněných XXX. a XXX proti žalobci jako povinnému podle pravomocného a vykonatelného rozsudku Okresního soudu v Hodoníně č.j. 2 T 30/2015-271 ze dne 22.4.2015 byla nařízena exekuce pro pohledávku ve výši 5.460.000,- Kč pro XXX a ve výši 3.550.000,- Kč pro XXX, přičemž exekuční řízení bylo částečně zastaveno, a to co do částky 40.000,- Kč pro oprávněného XXX, neboť povinný - žalobce tuto částku dne 6.8.2015 uhradil, což bylo prokázáno i výpisem z účtu žalobce.

Dosavadní judikatura Nejvyššího soudu ČR a nálezy Ústavního soudu ČR uzavřely, že se náhrada nemajetkové újmy z povinného ručení nenahrazuje. Soud shledal však přesto shledal žalobu jako důvodnou s ohledem na to, že Evropský soudní dvůr na předběžnou

otázku, zda se dle českého práva odškodňuje i nemajetková újma, odpověděl kladně. Toto rozhodnutí shledal nadřazené vnitrostátní úpravě.

Ke stávající soudní praxi při odškodňování nemajetkové újmy soud shrnuje:

Zamítavý právní názor na odškodňování nemajetkové újmy se opírá o judikát Nejvyššího soudu ČR 30 Cdo 3906/2011 z 12.12.2012. V něm se opakuje názor nejvyššího soudu vyslovený již dříve v judikátu 30 Cdo 1051/2005 ze dne 27.9.2005. V něm soud vyslovil: „*Jestliže osoba, u níž okolnosti odůvodňují posuzovat ji jako potencionálně povinnou osobu za tvrzený zásah do osobnostních práv žalobce, zemřela, zanikla tím její případná povinnost vyvozovaná z ustanovení § 13 obč. zák. V tomto případě se jedná o výlučně osobní povinnost povinného subjektu. Kromě toho zákon sám nestanoví eventuální možnost případného přechodu této povinnosti na další osoby, jako osoby z tohoto vztahu povinné.*“ Judikáty nejvyššího soudu vycházejí z ústavního nálezu III. ÚS 8/06. V něm je řešen vztah Ústavního soudu k čl. 3 Směrnice 2000/26/ES. V judikátu je konstatováno, že „*Ústavní soud není orgánem povoláním ke kontrole, zda byla směrnice transponována (implementována) do vnitrostátního práva (z pohledu jejího cíle) řádně či nikoli (viz zákon č. 47/2004 Sb., kterým se - mimo jiné - mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník). Označená směrnice deklaruje, že v současnosti existují v členských zemích v oblasti pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel rozdíly mezi právními a správními předpisy a tyto rozdíly představují překážku volného pohybu osob a pojišťovacích služeb. Jejím cílem je tyto předpisy sblížit, aby bylo zajištěno řádné fungování jednotného trhu. Z žádného ustanovení směrnice však nelze dovodit, že by sblížení předpisů mělo nutně vést k rozšiřování subjektivních práv vůči odpovědnostním pojistitelům. Citované ustanovení nesměřuje k rozšíření práv o práva na náhradu nehmotné újmy, ale klade si za cíl vybavit poškozené, kteří utrpěli újmu v jiném členském státě než státě svého pobytu, též nárokem přímo uplatnitelným vůči zmocněnci povinné strany. Členské státy jsou nuceny se postarat o stanovení příslušných zmocněnců jednotlivých pojišťoven a poškozený tím nemusí uplatňovat svá práva v zemi nehody vůči tamnímu škůdci a tamnímu pojistiteli*“.

Soud ve věci tato rozhodnutí neakceptoval, neboť Krajský soud v Prešove (Slovensko) dne 17. ledna 2012 předložil Evropskému soudu dvě předběžné otázky ve věci XXX XXX, XXX. Věc byla vedena pod zn. C-22/12. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týkala výkladu čl. 3 odst. 1 směrnice Rady 72/166/EHS ze dne 24. dubna 1972 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontroly povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění (Úř. věst. L 103, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 10, dále jen „první směrnice“), jakož i článku 1 prvního pododstavce třetí směrnice Rady 90/232/EHS ze dne 14. května 1990 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel (Úř. věst. L 129, s. 33; Zvl. vyd. 06/01, s. 249, dále jen „třetí směrnice“).

Předběžné otázky

1) Má se čl. 1 odst. 1 směrnice Rady 90/232/EHS ze dne 14. května 1990 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel [1], ve spojení s čl. 3 odst. 1 směrnice Rady 72/166/EHS [2] vykládat tak, že brání takové vnitrostátní právní úpravě (jakou je právní úprava vyplývající z § 4 zákona č. 381/2001 Sb. o povinném smluvním pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla a § 6 zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění

odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla), podle níž odpovědnost za škodu způsobenou provozem motorového vozidla nekryje nemajetkovou újmu vyjádřenou v peněžité formě, způsobenou pozůstalým po obětech dopravní nehody způsobené provozem motorového vozidla?

2) V případě, že odpověď na první předběžnou otázku bude znít, že uvedená právní úprava není v rozporu s právem Společenství, mají se ustanovení § 4 odst. 1 a 2 a § 4 odst. 4 zákona č. 381/2001 Sb. o povinném smluvním pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla a § 6 odst. 1 až 3 zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla vykládat tak, že nebrání tomu, aby vnitrostátní soud v souladu s čl. 1 odst. 1 směrnice 90/232/EHS ze dne 14. května 1990 o sblížování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel, ve spojení s čl. 3 odst. 1 směrnice 72/166/EHS, přiznal nárok na nemajetkovou újmu způsobenou pozůstalým po obětech dopravní nehody způsobené provozem motorového vozidla jako poškozeným i v peněžité formě.

Výrok

Článek 3 odst. 1 směrnice Rady 72/166/EHS ze dne 24. dubna 1972 o sblížování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontroly povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění, čl. 1 odst. 1 a 2 druhé směrnice Rady 84/5/EHS ze dne 30. prosince 1983 o sblížování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/14/ES ze dne 11. května 2005, a článek 1 první pododstavec třetí směrnice Rady 90/232/EHS ze dne 14. května 1990 o sblížování právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel musejí být vykládány v tom smyslu, že povinné pojištění občanskoprávní odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla musí pokrývat náhradu nemajetkové újmy, kterou utrpěly osoby blízké obětí usmrcených při dopravních nehodách, pokud tuto náhradu škody z titulu občanskoprávní odpovědnosti pojištěného upravují vnitrostátní právní předpisy použitelné na spor v původním řízení. Výrok Evropského soudu vychází z českého práva, neboť k dopravní nehodě došlo na území České republiky.

Ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), mimo jiné stanoví, že se toto pojištění „vztahuje na každou osobu, která odpovídá za škodu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě“. V odstavci 2 uvedeného ustanovení se podává, že nestanoví-li tento zákon jinak, „má pojištěný právo, aby pojistitel za něj uhradil v rozsahu a ve výši podle občanského zákoníku poškozenému, [mimo jiné] způsobenou škodu na zdraví nebo usmrcením, pokud poškozený svůj nárok uplatnil a prokázal, a pokud ke škodné události, ze které tato škoda vznikla a za kterou pojištěný odpovídá, došlo v době trvání pojištění odpovědnosti, s výjimkou doby jeho přerušení.“.

Evropský soud konstatoval, že shora citované směrnice neobsahují žádné ustanovení, které by z jejich působnosti výslovně vylučovalo náhradu nemotné újmy. V tomto směru poukázal na to, že čl. 1 bod 2 první směrnice, který definuje pojem „poškozeného“, stanoví, že jde o „jakoukoli osobu, která má právo na náhradu jakékoli věcné škody nebo škody na zdraví způsobené vozidly“. Článek 1 odst. 1 druhé směrnice a článek 1 třetí směrnice při

vymezování toho, co má zahrnovat povinné pojištění, hovoří konkrétně o „škodách na zdraví“ nebo v anglickém znění „personal injuries“. Soud ESVO dospěl k závěru, že výše uvedená formulace zahrnuje všechny druhy újmy nezávisle na tom, zda jde o hmotnou nebo nehmotnou újmu, a nesdílí tedy názor, podle kterého posledně uvedená újma do působnosti těchto směrnic nespadá (49).

Z výše uvedeného tento soud vyvodil, že ustanovení čl. 3 odst. 1 první směrnice ve spojení s ustanoveními čl. 1 odst. 1 a 2 druhé směrnice a článku 1 třetí směrnice musí být vykládány tak, že se vztahují zároveň na hmotnou i nehmotnou újmu, a to včetně psychické bolesti a utrpení. Odlišný výklad by byl v rozporu s cílem uvedených směrnic, kterým je zajistit volný pohyb a zaručit poškozeným srovnatelné zacházení nezávisle na tom, ve které oblasti EHP k nehodám dojde.

Z uvedeného soud uzavřel, že rozhodnutí Evropského soudního dvora, které výslovně řeší spornou otázku, má vyšší právní sílu než vnitrostátní předpisy České republiky. Pojem „škoda na zdraví“ zahrnuje dle citované odpovědi na předběžnou otázku i morální újmu, poskytnutou dle ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb., o odškodnění, nesmí být samo o sobě na překážku extenzivnímu výkladu. Uvedená formulace zahrnuje všechny druhy újmy nezávisle na tom, zda jde o hmotnou nebo o nehmotnou újmu. Nelze výklad tohoto pojmu vymežit na úkor ochrany poškozených z nehod motorových vozidel prostřednictvím povinného pojištění občanskoprávní odpovědnosti. Nelze proto cíl pojišťovny dosahovat co nejvyššího zisku povyšovat nad zájem poškozených. Jejich cílem je obdržet co nejúplnější náhradu škody. Cílem majitele vozidla, které způsobilo nehodu, je platit poškozeným co nejméně, cílem pojišťovny je dosažení zisku. Lze uzavřít, že pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel kryje i nehmotnou újmu, kterou utrpí osoby blízké.

Ze zjištěného skutkového stavu a za použití zákonných ustanovení shora citovaných dospěl soud k závěru, že návrh žalobce co do petitu ad IV., V. a VI. je důvodný. V řízení bylo prokázáno, že mezi žalobcem a žalovanou byl založen pojistný vztah – tzv. povinné ručení - s účinností od 11.11.2013, v době trvání pojistného vztahu dne XXX došlo k pojistné události – dopravní nehodě pojištěného vozidla řízeného žalobcem se smrtelným následkem. Žalobce škodnou událost žalované nahlásil. V rámci trestního řízení bylo adhezním výrokem pravomocně rozhodnuto o náhradě nemajetkové újmy pozůstalým poškozeným XXX ve výši 6.000.000,- Kč a XXX ve výši 4.000.000,- Kč, kdy žalovaná dosud plnila XXX částkou 500.000,- Kč a XXX částkou 450.000,- Kč, další plnění odmítla. Žalobce XXX plnil v rámci exekučního řízení částkou 40.000,- Kč. Žalovaná na svých veřejně přístupných internetových stránkách prezentuje tzv. předmluvní informace o povinném ručení, kde je mimo jiné uvedeno, že 10.051.200,- Kč je podle pokynů soudů aktuální újma při usmrcení člověka. Pojistník tak i s přihlédnutím k obsahu pojistné smlouvy, která má zajistit úhradu případného pojistného plnění škody na zdraví do výše 44.000.000,- Kč, škody na věcech a ušlém zisku do výše 35.000.000,- Kč, v případě pojistné události – dopravní nehody – předpokládá ochranu svých zájmů. Pojistník přistupuje k uzavření pojištění proto, aby dostal své zákonné povinnosti a nestíhala jej povinnost hradit škody způsobené provozem vozidla. Jestliže by pojištěný neměl možnost domáhat se splnění závazku z pojistné smlouvy ve prospěch oprávněné osoby, neměl by objektivně možnost ovlivnit, zda pojistitel za něj jeho závazek věřiteli splní. Proklamace žalované, obsažené v jejích předmluvních informacích ohledně aktuálně přiznávané újmy ve výši 10.051.200,- Kč při usmrcení člověka, by byly pro pojištěného jinak bez praktického významu. Soud proto dospěl k závěru, že ačkoli XXX a XXX sami nejsou stranou pojistné smlouvy, vstupují do smluvního vztahu, pojistnou

smlouvou založeného, jako subjekty, jejichž právní i ekonomické zájmy jsou prostřednictvím této pojistné smlouvy významně ovlivněny. Žalobce tak má právní i ekonomický zájem na plnění z pojistné smlouvy a je tudíž osobou aktivně legitimovanou k podání žaloby na plnění z pojistné smlouvy ve prospěch těchto osob a stejně tak žalovaná je osobou pasivně legitimovanou v tomto sporu.

Lze odkázat i na Důvodovou zprávu k zák. č. 168/1999 Sb., zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, kdy zvláštní povaha provozu vozidel vyvolává značné riziko vzniku škod, které mají původ v tomto provozu. Závažnost, četnost a výše škod způsobených provozem určité skupiny vozidel vyžaduje zvýšenou ochranu poškozených osob. K tomu slouží povinné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (dále jen "pojištění odpovědnosti"). Tím je dáno i jeho významné sociálně-ekonomické poslání. Dle § 6 citovaného zákona pojištěným je každá osoba, která odpovídá za škodu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě. Pojištění se takto vztahuje jak na osobu provozovatele i další osoby uvedené v § 427 a násl. občanského zákoníku, tak i na osoby odpovídající za podmínek § 420 zák. č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, např. řidič vozidla. Z pojištění odpovědnosti má, v souladu s obecnou úpravou obsaženou v občanském zákoníku, pojištěný právo, aby za něj pojistitel uhradil poškozenému škodu specifikovanou v odstavci 2, za kterou pojištěný poškozenému odpovídá podle 40/1964 Sb., občanského zákoníku, maximálně však do výše limitu pojistného plnění uvedeného v pojistné smlouvě. Pro tyto náhrady škody se vylučuje naturální plnění.

Je tak zcela bezpředmětné, že sami pozůstalí poškození vůči žalované žádné nároky neuplatnili a zda žalovaná byla či nebyla účastníkem trestního řízení před Okresním soudem v Hodoníně, popř. že přímo žalované nebyla v rámci adhezního řízení uložena povinnost k plnění. V řízení bylo listinnými důkazy, a to zejména e-mailovou korespondencí mezi účastníky, prokázáno, že žalobce v rámci šetření pojistné události postupoval zcela v souladu s pokyny žalované, která od jeho osoby požadovala: sdělení zda vůči němu bylo uplatněno právo na náhradu škody, vyjádřit se k požadované náhradě a její výši, konečného rozhodnutí soudu (až bude učiněno) v souvislosti s dopravní nehodou s doložkou nabytí právní moci, což žalobce beze zbytku naplnil, stejně tak sama žalovaná měla informace o probíhajícím trestním řízení z korespondence se samotnou Policií ČR. K výši náhrady nemajetkové újmy přiznané pozůstalým poškozeným v rámci trestního řízení je nutno doplnit, že byla přiznána dne 22.4.2015 dle ust. § 2959 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (o.z.), účinného od 1.1.2014, když dopravní nehodě došlo dne XXX, a byly hodnoceny okolnosti jak na straně poškozené spočívající zejména v intenzitě vztahu pozůstalého se zemřelým, věku zemřelého, morálního zadostiučinění, i na straně škůdce jako jeho míra zavinění, postoj, dopad události do sféry škůdce. Pokud žalovaná poukazovala na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR nutno konstatovat, že toto rozhodnutí předchází datu účinnosti o.z., a tudíž nároků z o.z. vyplývajících, dále pokud odkazovala na sjednocující stanovisko Nejvyššího soudu ČR, které je vyjádřeno i v rozhodnutí sp.zn. 4 Tdo 1402/2015 ze dne 12.4.2016, nezbývá než konstatovat, že toto bylo vydáno až v r. 2016, tj. rok poté, co již bylo o výši nemajetkové újmy Okresním soudem v Hodoníně pravomocně rozhodnuto a nelze tak citovanému okresnímu soudu přičítat k tíži, že nevycházel z nyní již známého rozpětí pro stanovení výše náhrady škody (obdobně i rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp.zn. 2844/2014 ze dne 22.1.2015).

Co do závaznosti tzv. adhezního výroku soud vycházel z aktuálního rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 23 Cdo 3853/2014 ze dne 9.3.2015, v němž Nejvyšší soud dospěl k závěru, že soud rozhodující o tzv. postízním nároku pojišťovny, která plnila za pojištěného, jemuž byla pravomocným rozsudkem soudu v trestním řízení uložena povinnost k náhradě

škody, není oprávněn posuzovat, zda a v jakém rozsahu je dána odpovědnost pojištěného za škodu. Toto rozhodnutí plně dopadá na řešení dané věci, jestliže v posuzované věci o povinnosti žalobce (obžalovaného v trestním řízení) uhradit náhradu škody v plném rozsahu poškozeným pozůstalým po zemřelém chodci při dopravní nehodě, kterou způsobil žalobce, již bylo rozhodnuto pravomocným rozsudkem (vydaným v rámci trestního řízení). Není přípustné, aby v občanskoprávním řízení bylo přezkoumáváno pravomocné rozhodnutí trestního soudu o uložení povinnosti nahradit škodu, kdy o tomto nároku bylo v rámci trestního řízení rozhodnuto v plném rozsahu. Odvolací soud poukázal případně i na stanovisko Nejvyššího soudu Cpj 35/78 ze dne 24. 10 1979, týkající se rozhodování soudů o žalobách o náhradu škod v občanském soudním řízení ve věcech, v nichž nárok na náhradu škody byl uplatněn již v trestním řízení soudním, z něhož vyplývá, že pravomocné přisouzení nároku na náhradu škody v adhezním řízení brání projednání stejné věci v občanském soudním řízení, a to v rozsahu, v jakém bylo o náhradě škody již rozhodnuto. Taktéž lze poukázat na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 25 Cdo 15/2008 ze dne 26. 2. 2008 z něhož vyplývá, že bylo-li o totožném nároku již rozhodnuto v předchozím řízení, brání projednání věci překážka věci pravomocně rozhodnuté bez ohledu na změnu judikatury, která nastala v mezidobí pod vlivem rozhodnutí Ústavního soudu.

Soud na základě výše uvedeného uzavřel, že u žalobce nastala pojistná událost - na základě které se žalobce v tomto řízení důvodně domáhal zaplacení pojistného plnění v rozsahu 40.000,- Kč pro jeho osobu spolu se zákonným úrokem z prodlení od 7.8.2015, když žalobce dnem 6.8.2015 částku 40.000,- Kč poškozenému XXX zaplatil a žalovaná se ocitla v prodlení, neboť žalobci řádně neplnila, částkou 5.460.000,- Kč pro osobu XXX. a částkou 3.350.000,- Kč pro osobu XXX. Dle uzavřené pojistné smlouvy má totiž pojištěný právo, aby pojistitel za něj uhradil v rozsahu a ve výši podle občanského zákoníku poškozenému mimo jiné způsobenou škodu na zdraví nebo usmrcením, přičemž o výši nemajetkové újmy již bylo pravomocně rozhodnuto v rámci adhezního řízení. Ve zbytku žalobní žádání ve formě eventuálního petitu soud svými výroky ad. I., II., III., IV. zamítl, kdy lze přisvědčit argumentaci žalované v tom smyslu, že žalobce se může domáhat pouze výplaty pojistného plnění a není tak na místě aplikace ust. § 2952 o.z., samotné zatížení jmění osoby dluhem není škodou, která vzniká až poté, co je dluh splněn (výroky ad. II., III.), stejně tak není právního důvodu pro přiznání celé částky 9.050.000,- Kč žalobci pouze s rozlišením, k jakým rukám by která konkrétní částka měla být uhrazena, neboť se v takovém případě jedná pouze o uvedení platebního místa (výrok ad. I.).

Pokud bylo navrhováno provedení dalších důkazů, a to vyjádřením ombudsmana, článkem Nejvyššího soudu ČR o monitorování činnosti českých soudů, CD s rozbořem judikatury, odborným článkem K. Hánělové, tyto soud shledal nadbytečnými, proto jejich provedení zamítl.

Žalobce měl ve věci plný úspěch, žalovaná je proto povinna mu nahradit náklady řízení dle § 142 odst. 1 o.s.ř. ve výši 411.537,- Kč, které jsou tvořené odměnou advokáta za devět úkonů právní pomoci (převzetí věci, kvalifikovanou předžalobní výzvu, seps žaloby, vyjádření ve věci samé ze dne 16.5.2016, 15.6.2016, 5.8.2016, účast u jednání dne 19.5.2016, 11.8.2016, 25.10.2016) ve výši 9 x 44.500,- Kč (§ 7 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů), náhradou hotových výdajů 9 x 300,- Kč (§ 13 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů), náhradou za promeškaný čas strávený cestou k soudu 3 x na trase Brno – Pardubice a zpět k jednáním soudu, tj. 30 půlhodin po 100,- Kč, jízdným k jednání soudu na trase Brno – Pardubice a zpět při ujetí 286 km cestou tam i zpět: při použití osobního vozidla o průměrné spotřebě 8,2 l /100 km, ceně motorové nafty 29,50

Kč/1 1, základní náhradě 3,80 Kč, tj. 3 x 1.779,- Kč. Žádné mimořádné okolnosti případu ve smyslu § 150 o.s.ř., pro které by soud výjimečně nepřiznal procesně úspěšnému žalobci právo na náhradu nákladů řízení, zjištěny nebyly a ani nebyly v řízení tvrzeny. Lhůty k plnění byly stanoveny dle ust. § 160 odst. 1 o.s.ř.

V souladu s § 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., v pozdějším znění, vznikla v řízení neúspěšné žalované povinnost zaplatit státu soudní poplatek ze žaloby ve výši 452.500,- Kč (dle položky 1 písm. b) sazebníku soudních poplatků, který je přílohou citovaného zákona). V řízení úspěšný žalobce byl totiž od placení soudního poplatku osvobozen a dle § 11 odst. 2 citovaného zákona poplatková povinnost přechází na žalovanou, když návrhu žalobce bylo v plném rozsahu vyhověno.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od doručení písemně ve dvojím vyhotovení ke Krajskému soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích, u soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Pardubicích dne 25. října 2016

Mgr. Jitka Nováková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jitka Dvořáková